

Aan Provinciale Staten
Statencommissie Wonen, Maatschappij en Cultuur

Datum : 22 september 2009
Uw kenmerk : **2009WMC95**
Ons kenmerk : 2009int247973
Contactpersoon : Vincent van Esch
E-mail : vincent.van.esch@provincie-utrecht.nl
Doorkiesnr. : 2746
Bijlage(n) : 1

Onderwerp: Onderzoeksrapport 'Inzet GPS voor mensen met dementie'

Voorgestelde behandeling: ter kennisname

Aan Provinciale Staten,

Inleiding/samenvatting

In opdracht van de provincie is een onderzoek uitgevoerd naar de (on)mogelijkheden van GPS-techniek bij mensen met dementie. Mensen met dementie krijgen vaak dwaalneigingen en kunnen daardoor in gevaarlijke situaties terecht komen. Door het gebruik van GPS-techniek (in een polsband of een apart kastje) kunnen mensen die gaan dwalen snel worden opgespoord door de mantelzorger of door de betrokken zorginstelling.

Uit het door Vilans uitgevoerde onderzoek komt als belangrijkste conclusie naar voren dat er op dit moment geen enkel systeem op de markt is dat voldoende betrouwbaar en gebruiksvriendelijk is. Het onderzoeksrapport is ter informatie bijgevoegd.

De uitvoering van het onderzoek past in de bredere aanpak van de provincie om een bijdrage te leveren aan de aanpak van het dementie-vraagstuk (programma Wel Thuis!).

Aanleiding en Voorgeschiedenis

Bij de behandeling van de programmabegroting 2007 is door PS een amendement aanvaard voor de ondersteuning van een pilot zintuigbevordering in verpleeghuis Snavelenburg in Maarssen. Om inhoudelijke en juridische redenen is de pilot niet in uitvoering genomen.

Op basis van een door de Commissie WMC ingediend initiatiefvoorstel is daarop in augustus 2007 door GS besloten om een onderzoek uit te laten voeren naar de inzet van GPS-techniek voor mensen met dementie.

Omdat een van de offererende partijen dreigde met een juridische procedure, is de start van het onderzoek vertraagd tot februari 2008.

Belangrijkste bevindingen GPS- onderzoek

Sinds enkele jaren worden apparaten met GPS-techniek aangeboden die mantelzorgers en professionele zorgverleners ondersteunen bij het terugvinden van hun familielid, partner of cliënt met dementie die van huis is en zoek is.

Bij de inzet van GPS gaat het om een klein apparaat dat de dementerende draagt met daaraan gekoppeld een keten van dienstverlening die de mantelzorger of de zorgverlener in staat stelt de dementerende terug te vinden.

In opdracht van de provincie heeft Vilans een bruikbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar vijf van deze GPS-apparaten en de bijhorende dienstverlening. Daarbij is uitgegaan van de volgende vragen:

- Aan welke voorwaarden moet de apparatuur voldoen om aan te sluiten bij de behoefte van de klant (het gaat hierbij om de persoon met dementie én om zijn/haar verzorger)?

- Welke randvoorwaarden (organisatorisch en technisch) zijn nodig om de apparatuur effectief te kunnen inzetten?
- Hoe en in welke mate draagt het gebruik van de apparatuur bij aan het veiligheidsgevoel van mensen met dementie en hun mantelzorgers?
- Wat zijn de belemmerende en bevorderende factoren voor de inzet van deze apparatuur voor deze doelgroep?
- Wat zijn de kosten van het gebruik van de apparatuur (investeringskosten, onderhoud, service, 'backoffice'?)

De algemene conclusie is dat de inzet van GPS-techniek in potentie een oplossing biedt voor het ongemak en de zorgen die het dwalen van dementerenden geeft. Desalniettemin is uit dit — weliswaar kleinschalige — onderzoek gebleken dat de apparatuur, of beter gezegd de gehele keten van dienstverlening, nog niet stabiel werkt. Anders gezegd: de apparatuur en de keten van dienstverlening zijn nog niet betrouwbaar genoeg. Het aantal testen was weliswaar beperkt, maar bij alle apparaten ging er iets mis bij ten minste één test.

Naast de betrouwbaarheid is ook de bruikbaarheid van de apparaten nog niet optimaal. De apparaten zijn vaak te groot en te ingewikkeld in het gebruik voor deze doelgroep. De apparatuur en de dienstverlening komen daarmee maar deels tegemoet aan de behoeften van de klant, zowel de mantelzorger als de zorgverlener.

Vanwege de geringe betrouwbaarheid van de apparatuur en de beperkingen in de gehele keten van dienstverlening, adviseert Vilans met het gebruik in de praktijk te wachten totdat de apparatuur wel stabiel werkt en totdat de gebruiksvriendelijkheid is verbeterd. In de tussentijd kan met informatie uit gecontroleerde praktijktesten het verbeter- en stabiliseringsproces van de apparatuur worden versneld. Praktijkprojecten (pilots) zijn bovendien nodig om de bruikbaarheid van de apparatuur en de keten van dienstverlening te optimaliseren.

Verder heeft het onderzoek een aanzet opgeleverd voor een programma van eisen voor een bruikbaar product. Dit programma van eisen is voor gebruikers (cliënten en organisaties) interessant om (nieuwe) beschikbare apparatuur te testen en kan door ontwikkelaars worden gebruikt voor doorontwikkeling van de producten.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Het onderzoek heeft helder de huidige (on)mogelijkheden van GPS-techniek bij mensen met dementie in kaart gebracht.

Financiële consequenties

N.v.t.

Vervolgprocedure/voortgang

In overleg met Vilans zullen de onderzoeksresultaten worden verspreid via persberichten en artikelen in de vakbladen. Daarnaast zal Vilans de ontwikkelaars, zorgorganisaties en patiëntenorganisaties actief benaderen met de uitkomsten van het onderzoek.

De onderzoeksvraag is met het onderzoek adequaat beantwoord. Er is geen aanleiding voor de provincie om op dit specifieke terrein vervolginiciatieven te ontwikkelen, naast de al bestaande initiatieven op het terrein van domotica.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,
De voorzitter, R.C. Robbertsen
De secretaris, drs. H.H. Sietsma